

15 ta' Diċembru, 1947.

Imħallfin :

Is-S.T.O. Sir G. Borg, Kt., M.B.E., LL.D., *President*.

L-Onor. Prof. Dr. E. Ganado, LL.D.

L-Onor. Dr. A.J. Montanaro Gauci, LL.D.

Antonio Portelli *versus* Margherita Sultana et.

**Apertura tas-Suċċessjoni — Impunjazżjoni — Appell —
Qorti ta' Ghawdex — Kompetenza —**

Art. 486 u 539 tal-Kodiċi tal-Proċedura Civili.

Meta kawża deċiżu mill-Qorti ta' Ghawdex fil-Kompetenza tagħha Superjuri hija appellabili fil-meritu tagħha quddiem il-Qorti ta' l-Appell tal-Maestà tar-Re, kwalunkwe inċident li jista' jingala' waqt it-trattazzjoni ta' dik il-kawża u kwalunkwe digriet interlokutorju li jiġi mogħti fiha, huma appellabili quddiem il-Qorti ta' l-Appell tal-Maestà Tiegħu r-Re.

Id-digriet ta' apertura tas-suċċessjoni mogħti mill-Qorti ta' Gurisdizzjoni Volontarja jista' jiġi impunjat minn dawk il-persuni biss li għandhom dritt jirrivendikaw jew jirreklamaw l-eredità li b'dak id-digriet giet dikjarata miftuħa favur hadd ieħor, jew parti minha.

It-terzi li jkollhom xi rapporti jew xi operazzjonijiet ma' l-eredità għandhom jirrispettaw it-titolu ta' l-eredi apparenti dikjarat b'dak id-digriet, mingħajr ma jistgħu jindaħlu fil-kwistjoni jekk dak id-digriet fis-sustanza tiegħu huw ier validu jew le; u ma jistgħuz jimpunjawh.

Il-Qorti — Rat l-att taċ-ċitazzjoni ta' l-attur quddiem il-Qorti tal-Maġistrati tal-Pulizija Gudizzjarja ta' Ghawdex u

Kemmuna fil-Kompetenza Superjuri bhala Qorti Ċivili, fejn ippremetta li l-konvenuti pprezentaw rikors quddiem din il-Qorti fil-Gurisdizzjoni Tagħha Volontarja fejn talbu li jiġu dikjarati werrieta ta' Carmela Butigieg, xebba, li mietet in-Nadur ta' Ghawdex fil-15 ta' April 1941, u dik il-Qorti, peress li hadd ma kien deher biex jopponi t-talba tagħhom, tat digriet fil-jum 23 ta' Mejju 1946 li bih ġie dikjarat miftuh a favur tal-konvenuti l-wirt ta' l-imsemmija Carmela Butigieg; ippremetta wkoll li billi dak id-digriet ġie ottenut mill-konvenuti mingħajr ma kellhom dritt jottjenub u "in mala fede" u bi hsara ta' l-attur, tant għaliex il-wirt ta' l-imsemmija Carmela Butigieg ma jappartjenix lilhom, u aktar għaliex huma kienu jafu li dan il-wirt jappartjeni lil hadd ieħor, kif jiġi ppruvat fit-trattazzjoni tal-kawża; u għalhekk talab biex il-konvenuti jgħidu— (a) Għaliex ma għandux jiġi dikjarat u deċiż illi l-wirt ta' Carmela Butigieg fuq imsemmija, xebba, li mietet in-Nadur ta' Ghawdex fil-15 ta' April 1941, jappartjeni skond il-liġi lil persuni oħra li ma humiex il-konvenuti, u li għalhekk dawn ma humiex il-werrieta ta' l-imsemmija Carmela Butigieg; (b) għaliex ma għandux jiġi konsekwentement revokat id-digriet fuq imsemmi mogħti minn il-Qorti fil-Gurisdizzjoni Tagħha Volontarja fil-jum 23 ta' Mejju 1946, li bis-saħħa tiegħu l-wirt ta' l-imsemmija Carmela Butigieg ġie dikjarat miftuh favur il-konvenuti. Bl-ispejjeż u bl-ordni lill-konvenuti li jidhru għas-subizzjoni;

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet li biha l-konvenuti eċċepew:— (1) illi l-attur, persuna terza, ma għandux interess jip-promwovi l-azzjoni odjerna, li tikkompeti biss lil min għandu dritt jirreklama l-eredità jew parti minnha in konkorenza jew bi preferenza tal-persuni li favur tagħhom ġiet dikjarata miftuha s-suċċessjoni tad-deċujus (art. 539 Kodiċi tal-Proċedura Ċivili), u sal-lum dan ma jidherx li sar. Ċertament l-attur, persuna terza, ma jistax ikollu drittijiet akbar mill-werrieta jew prezunti eredi ta' Carmela Butigieg, u għalhekk dak li ma għandux huma ma jistax jagħdu l-attur; (2) illi l-azzjoni sugġerita bl-art. citat 539 Kap. 15, Edizzjoni Riveduta L. M., tikkompeti biss lil min jidhirlu li jinsab intitolat jirreklama

l-eredità ta' Carmela Butigieg jew parti minnha; (3) illi subordinatament l-eccipjenti huma veri werrieta ta' Carmela Butigieg, u d-digriet ta' dina l-Qorti fil-Gurisdizzjoni Volontarja Tagħha tat-23 ta' Mejju 1946, li gie ottenut u emess regolarment u bl-osservanza tal-formalitajiet kollha preskritti mill-ligi, jibqa' jsehħ u jagħmel stat u jispjega l-effetti tiegħu u l-effikaċja kollha legali sakemm ma jiġix invalidat bil-mezzi legali (art. 486, 537, 539 tal-Kodiċi ċitat); u għalhekk l-istess eccipjenti talbu r-rigett tad-domandi ta' l-attur; bl-ispejjeż;

Omissis;

Rat id-deċizzjoni mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati tal-Pulizija Gudizzjarja ta' Ghawdex u Kemmuna fil-Kompetenza Superjuri bhala Qorti Ċivili, tat-13 ta' Mejju 1947, fejn ċaħdet l-ewwel u t-tieni eccezzjoni tal-konvenut u rriżervat l-ispejjeż; wara li kkunsidrat;

Illi l-interess li għandu l-attur mhux dak kontemplat fl-art. 539 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, billi fil-kawża l-oħra l-attur ma setax jagħti l-eccezzjoni ta' l-illegittimità tal-persuna; peress hemm id-digriet ta' l-apertura tas-sucċessjoni kelli jirrikorri għal din l-azzjoni;

Illi skond l-art. 486 ta' l-istess ligi huwa qiegħed igib 'il quddiem din l-azzjoni, peress li huwa kreditur antikretiku tal-wirt ta' Carmela Butigieg, peress li l-konvenuti bhala werrieta ta' l-istess Butigieg talbu r-rilaxx favur tagħhom tal-beni ereditarji minnha posseduti;

Rat in-nota ta' l-appell tal-konvenuti u l-petizzjoni tagħhom, fejn talbu illi dik id-deċizzjoni tiġi revokata, u jiġu mil-qugħa l-ewwel u t-tieni eccezzjoni tal-konvenuti, u għalhekk respinti t-talbiet ta' l-attur; bl-ispejjeż;

Omissis;

Tikkunsidra;

Illi l-ewwel eccezzjoni ta' l-appellat kontra dan l-appell hija dik ta' l-inkompetenza ta' din il-Qorti, peress li huwa jippretendi illi hija kompetenti biex tisma' dan l-appell il-Qorti ta' Ghawdex fit-Tieni Istanza. Izda din l-eccezzjoni hija mingħajr bażi, għaliex kif jirriżulta mir-relazzjoni ta' l-Inġinier Ċivili u Arkitett Carmelo Attard, il-meritu involut f'dan l-ap-

pell huwa ta' 4242, u għalhekk l-appell prinċipali ta' din il-kawża, kieku għet deċiżja fil-meritu tagħha, kien ikun tal-kompetenza ta' din il-Qorti; għalhekk l-incidenti kollha li jistgħu jinqalgħu waqt it-trattazzjoni ta' din il-kawża u l-appelli mid-digriet interlokutorji, għandhom ukoll ikunu tal-kompetenza ta' l-istess Qorti li definitivament kienet tkun investita bid-deċiżjoni finali tal-meritu; għaliex la darba dik hija l-Qorti kompetenti, l-incidenti kollha ta' natura interlokutorja, in vija ta' appell, għandhom ikunu deċiżi mill-istess Qorti; għaliex diversament tiġi din l-inkongruwenza inaċċettabili illi, mentri definitivament l-appell finali fil-meritu jaqa' quddiem din il-Qorti, l-incidenti u d-deċiżjoni tagħhom, li jkunu qegħdin kollha jkollhom bħala fini d-deċiżjoni finali, jiġu deċiżi minn tribunal ta' Tieni Istanza divers minn dak li finalment jista' jiddeċidi l-meritu;

Għalhekk dik l-eċċezzjoni hija mingħajr bażi, u tiġi respinta bl-ispejjeż kontra l-appellat;

Tikkunsidra;

Illi fil-meritu ta' dan l-appell, il-gravam ta' l-appellanti huwa li skond l-art. 539 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, id-dikjarazzjoni tal-ftuħ tas-suċċessjoni favur ta' persuna b'digriet tas-Sekond'Awla tal-Qorti Ċivili, jew tal-Qorti ta' Gurisdizzjoni Volontarja, ma jkollhiex l-effett illi timpedixxi lil min għandu dritt illi jaġixxi għar-rivendikazzjoni tal-wirt jew porzjoni tiegħu quddiem il-Qorti Kompetenti tal-Gurisdizzjoni Kontenzjuża. Dan juri illi dik id-dikjarazzjoni għandha jkollha ċerti effetti di fronti għal min ma għandux dak id-dritt li jirrivendika l-eredità; u dan "a contrario sensu", la darba l-ligi qiegħda tagħti u tagħmel dik ir-rizerva favur min għandu d-dritt ereditarju. Kieku kien tajjeb dak li qiegħed jissottometti l-appellat, illi in forza ta' l-art 486 ta' l-istess ligi, kwalunkwe persuna tista' timpunja dak id-digriet, allura, kif tajjeb issottomettew l-appellanti, dik id-dikjarazzjoni kienet tkun haġa inutili u irriżorja, jekk kwalunkwe kreditur jew debitur ta' l-assi illi għandu rapporti tali ma' l-assi li għandu jagħti lura xi haġa, jista' fi kwalunkwe mument jimpunja dik id-dikjarazzjoni;

Tikkunsidra;

Illi mbagħad l-operazzjonijiet li jagħmlu t-terzi ma' l-eredi li apparentement għandu titolu, salvi dejjem id-drittijiet tal-veri eredi, ikunu validi di frontu għal dik it-terza persuna; għaliex l-interess tagħha jkun preċiżament illi tħallas jew tagħti lura l-ħaġa ta' l-eredità lil dik il-persuna li għandha titolu validu fil-ligi biex tirrappreżenta l-eredità; u ċertament l-eredi dikjarat tali per mezz ta' digriet ta' apertura tas-suċċessjoni tal-Qorti tal-Gurisdizzjoni Volontarja għandu, mingħajr ebda dubju, dak it-titolu biex jaġixxi di frontu għat-terzi persuni, mingħajr dawna ma jistgħu jidhlu f'materja hekk intima, li jaraw jekk dak id-digriet kienx fis-sustanza tiegħu, u mhux fil-forma, validu jew le. Basta dak id-digriet gie pruvat, it-terza persuna għandha tirrikonoxxi lil dak li almenu apparentement qiegħed jirrappreżenta l-eredità, u għalhekk id-drittijiet tagħha huma salvi, u ma għandhiex interess li tmur 'il quddiem, għaliex jekk il-veru eredi ġurnata jiġi 'l quddiem ma jkunx jista' jiġi kontra tagħha, iżda kontra dak li kellu dak it-titolu;

Għal dawn ir-raġunijiet;

Tilqa' l-ewwel u t-tieni eċċezzjoni mogħtija mill-konvenut, u tordna illi l-ispejjeż relattivi ta' l-ewwel istanza ma jkunux taxxati bejn il-partijiet, id-dritt tar-registru relattiv jithallas mill-attur; l-ispejjeż ta' dan l-appell kontra l-attur appellat; u għalhekk tirrevoka d-deċiżjoni li minnha hemm appell u tirrinvoja l-proċess quddiem l-Ewwel Qorti għad-definizzjoni tiegħu fil-meritu.
